

EŻAMIJIET ANNWALI TAL-LIĊEJ TAŻ-ŻĠHAR 2009

DIRETTORAT GHAL KWALITA' U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Taqsim tal-Assessjar Edukattiv

IT-TIELET KLASSI	MALTI	HIN : Saghtejn
-------------------------	--------------	-----------------------

Isem : _____

Klassi : _____

ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteġġjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultat aħjar.

GHALL-UŻU TAL-GHALLIEMA

SKEMA TA' MARKI

Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Ġ	TOTAL
Marki	10	20	4	8	8	30	20	100
Marki tal-istudent/a								

KUMMENTI

Aqra s-silta li ġejja u wara wieġeb il-mistoqsijiet dwarha:

Id-Dielja

Kien hemm dielja żagħżuġha mal-ħajt ix-xemxi tal-ġnien. Ma' Marzu bdiet tisponta l-weraq u ttawwal iż-żraġen. F'April imtliet kollha bil-ħdura u Mejju sabha mistrieħa mal-ħajt kollu, miżghuda għenieqed irqaq donnhom bużbież. (*par. 1*)

Izda d-dielja kienet dejjem tgerger mill-ġennien. "Imma l-ġhaliex hu kiefer daqshekk mieghi?" kienet tistaqsi lill-friefet u lin-naħal, lill-gremxul u lill-brimb u lil kulhadd. U meta dawn kienu jagħtuha daharhom u jibqgħu sejrin għal xogħolhom, id-dielja kienet aktar tinkedd. "Fix-xitwa, meta kont għadma u ġilda nterter bil-bard, resaq fuqi bil-ġhodda u beda jqaċċatni biċċa, biċċa. Għalxejn krabt u tlabtu biex ikollu ħniena minni. Ma tax kasi. Telaq u ma rajtux aktar. Hallieni wahdi. Għaliex?" (*par. 2*)

Hadd ma seta' jagħtiha tweġiba. U bl-uġigh imħaxlef maż-żewġt izkuk wahdiena, id-dielja raqdet il-bqija tax-xitwa. Stenbhet ma' dhul ir-rebbieġha meta l-għenieqed busbies bdew jonfhu. U l-ġennien reġa' ġie fuqha. Bexxixha kollha bi trab safrani. Id-dielja hassitha se tifga. Meta rat dan kollu, is-sigra reġġhet bdiet titniehed. (*par. 3*)

Għaddew Ġunju u Lulju u l-għenieqed kibru. Ma' nofs Awwissu bdew jiswiedu. Id-dielja issa kienet fis-seba' sema. Minn fuq il-ħajt harset lejn id-dwieli ġirien. Ilkoll kellhom l-għenieqed, imma hadd daqsha. Izda l-ġennien kiefer reġa' ġie. Did-darba ġab miegħu ħafna boroż żgħar u beda jorbothom mal-għenieqed. Kull ghanqud go borża għalih wahdu. Issa d-dielja ma felhitx aktar! Minn sigra kburija saret oġġett tad-dahk. (*par. 4*)

U d-dielja bkiet sa ma hasset ruhha ħierġa. Talbitu bil-ħniena għal elf darba. Il-ġennien ma tax kasha. Meta rat hekk id-dielja qatgħetha li l-ġennien kien trux. Li kien bla qalb. Li ma kienx jimpurtah minnha. Li kien jobghodha. Li kien jieħu gost bil-ħsara tagħha. U bagħditu! (*par. 5*)

Għadda s-sajf u l-gremxul u s-sriep u l-qniefed bdew jaħsbu għan-nagħsa t-twila. Il-hawħa hammret werqietha u halliethom jaqgħu wahda wahda hdejn rigilha. Id-dielja wkoll bdiet titgħarwen. Għadda Ottubru u wasal Novembru. Id-dielja reġġhet saret għadma u ġilda ... minbarra dawk il-ħafna boroż grotteski. U bdew l-iljieli tal-beraq u x-xita. (*par. 6*)

Għodwa wahda reġa' deher il-ġennien. Kellu mqass u kannestru f'idejh. Resaq fuqha u beda jholl u jiftaħ il-boroż. X'għaġeb tal-għeġubijiet: minn kull borża hareġ ghanqud frisk u samm, mimli kollu bil-benna ta' sajf xemx; xpakkat bil-meraq ta' sajf tbatija. U d-dwieli ġirien, ilkoll għadma u ġilda, stagħġbu u nixfu għad-dehra tad-dielja miżghuda għenieqed f'tarf il-ħarifa. U ġew il-pitirrossi jifirħulha, u l-huttaf u l-bebbux u kull xitla tal-ġonna qrib. (*par. 7*)

U d-dielja bkiet bil-ferħ. F'salt wiehed waslet go ruhha t-tweġiba tal-elf mistoqsija ta' dari. Issa kollox fehmet. U talbitu jaħfrilha. (*par. 8*)

(Addattament minn kitba ta' T. Zahra li dehret f'*It-8 Kontinent*)

A. FEHIM IT-TEST

1. Liema minn dawn jista' jkun ukoll titlu addattat hafna għas-silta? Aghmel sinjal tahtu. (1 marka)

Id-Dwieli f'Pajjizna; Qatt thaffef tigġudika; Il-Ġennien.

2. Biex kienet mimlija d-dielja? (marka)

3. Id-dielja ma kellhiex relazzjoni tajba mal-ġennien. Agħti żewġ raġunijiet għal dan. (2 marki)

4. Fisser fi kliem: *Id-dielja issa kienet fis-seba' sema (par.4).* (2 marki)

5. Fil-hames paragrafu l-awtur jgħid li d-dielja bkiet. Għaliex? (marka)

6. X'għiegħel lid-dwieli ġirien jistagħġbu? (marka)

7. X'fehmet id-dielja u għaliex talbet lill-ġennien jaħfrilha? (2 marki)

B. GĦARFIEN IL-LINGWA

(20 marka)

GRAMMATIKA/MORFOLOĠIJA

1. Imla l-vojt b'**Partiċipju Attiv** minn R-Q-D:

i. Bħalissa d-dielja _____.

ii. Meta t-tfal ikunu _____ zomm il-kwiet. (2 marki)

2. Ohroġ kliem li jagħmel sens mill-**Partiċipju Passiv** li qiegħed fil-parentesi:

Qiegħed forsi tippjana biex _____ (magħmul) ġnien żgħir mad-dar? Hawnhekk

għandek _____ (misjub) xi _____ (ssuġġerit). (3 marki)

3. Imla l-vojt bin-numri:

Pawlu l-bidwi għandu _____ (2) amorini, _____ (3) ivrieden, u _____ (5) iklieb. (3 marki)

4. Sib it-tajba:

i. Verb fl-**5** forma (a) jirdoppja l-konsonanti tal-ahħar _____
 (b) jirdoppja l-konsonanti tan-nofs _____
 (ċ) jirdoppja l-konsonanti tan-nofs u jżid **t** fuq quddiem _____ (marka)

ii. Verb fl-**10** forma jkollu (a) **st** bħala prefiss _____
 (b) **st** bħala infiss _____
 (ċ) **st** bħala suffiss _____ (marka)

5. Mis-silta sib **2** eżempji ta' **Prepożizzjonijiet bl-Artiklu:** _____ (2 marki)

ANALIŻI TESTWALI

6. *Talbitu bil-ħniena għal elf darba..... U bagħditu!(par.5)* Talbet u bagħdet lil min?
 _____ (marka)

LESSIKU / VOKABULARJU

7. Agħti kelma bl-istess tifsira bħal:

donnhom (*par.1*) _____ (marka)

8. Sib mis-silta l-kelma li tfigħer:

ddeċidiet (*par.5*) _____ (marka)

9. grotteski (*par.6*) hi kelma ta' nisel:

(a) Semitiku _____ ; (b) Rumanz _____ ; (ċ) Inġliż _____ . (marka)

SINTASSI

10. Sib it-tajba:

U bagħditu! hi sentenza:

(a) Interrogattiva _____ ; (b) Imperattiva _____ ; (ċ) Esklamattiva _____ . (marka)

11. Imla l-vojt billi toħroġ **nom** mill-kelma fil-ġenb:

Is-sentenza Affermattiva turi _____ (afferma)

12. Ikteb sentenza b'kull waħda minn dawn il-partiċelli: mill- ; mil-

i. _____

ii. _____ (2 marki)

Ċ. L-ASPETT SIMBOLIKU FL-ISFOND LINGWISTIKU POPOLARI

(4 marki)

1. Fisser dan il-qawl mit-taqsim **Xorti u Fidi**: *Aħjar wegħha minn demgħa.*

2. Ikteb idjoma li toqgħod għat-tifsira ta' din is-sentenza:

Daniel ma ħariġx għal missieru; għażżien ħafna tant li ma jagħmel xejn.

D. MALTI KOMUNIKATTIV

(8 marki)

Aghżel a **jew** b. Ikteb madwar **60** kelma.

a. Is-sajf hu żmien il-festi reliġjużi. Iddeskrivi l-atmosfera ta' festa li baqgħet stampata f'moħħok.

Jew

b. Matul is-sajf li ġej, fil-Kulleġġ fejn tattendi, se jsir kors tal-*ECDL*. Bhala segretarju/a tal-Kunsill tal-Istudenti, int għandek thejji riklam biex thajjar lil shabek jattendu.

E. TIFTIX / TRAWWIM KULTURALI

Ikteb madwar **50** kelma fuq wiehed mis-suggetti tal-progett **Idea ta' Lingwa** li ghamilt tiftix dw
din is-sena.

F. LETTERATURA

(30 marka)

(i) JINQABAD BID-DROGI

(6 marki)

Aghmel sinjal taht it-twegiba t-tajba:

1. Ċinzja lanqas kien għad kellha sbatax-il sena. Kienet digà telqet (mill-iskola, mid-dar, mill-kulleġġ).
2. (Id-droga, Il-moda, Il-mużika) saret l-għajxien u l-mewt ta' din Ċinzja.
3. Helen, mara ta' tletin sena, (sofriet, gawdiet, siefret) hafna.
4. Ta' dsatax-il sena Helen sabet ruhha miżżewġa u wara t-twelid tat-tarbija ż-żwieġ beda (jitqawwa, jisseddaq, jitfarrak).
5. Martin, hu Simon ir-Raggae, kien dejjem jgħid li hu sa (jiżżewweġ, jmut, jibda jaħdem) żgħir.
6. Simon ir-Raggae (mietet, iżżewweġ, beda jaħdem) żgħir ukoll.

(ii) STEJJER TAĊ-ĊARRUT

(6 marki)

Wieġeb a **jew** b. Ikteb madwar **60** kelma.

- a. Skont *Mind Share* (It-3 Żona), minn xiex għandek tibża'?
- b. Minn xiex kellu jgħaddi t-tifel bin-nuċċali fl-istorja *Il-Bulijiet* (It-2 Żona)?

(iii) STEJJER GĦAL QABEL JIDLAM**(6 marki)**Wieġeb a **jew** b. Ikteb madwar **60** kelma.a. Ikteb dwar l-esperjenzi ta' Bertu hdejn il-baħar. (*It-Tifel tal-Baħar*).b. X'kienu x-xewqat ta' Filomena? (*L-Ewwel Telefonata*)
jew**(iv) NADRIET 3**

Wieġeb il-mistoqsijiet kollha:

1. Dwar min jitkellem il-poeta Dun Karm Psaila fil-poeżija *Poeta* ? **(marka)**2. Dun Karm Psaila ma' xiex ixebbah lil din il-persuna? **(marka)**3. Ma' xiex iqabbell ruħu l-poeta Achille Mizzi fil-poeżija *Arizona* ? **(marka)**

4. *Xteli muxghara jriegħxu bit-tixwik,
Kaktus iniggeż qalb il-fwar li jitla’
Bħal holma mriegħda minn ġo l-art hamrana.*

Sib: (a) alliterazzjoni _____

(b) similitudni _____

(2 marki)

5. *‘Mma fil-ħarba ta’ snin twal
tbiddlu d-dwal
kollox jagħti fis-sewdieni
aktarx tinsa l-lewn ewlieni (Waħdi – Rużar Briffa)*

F’din l-istrofa r-rima hi:

(a) mbewsa _____; (b) alternata _____; (c) interna _____. (marka)

(v) AKTAR NADRIET POETIĊI

(6 marki)

Aghżel poezija minn hawn taht u agħti taqsira tagħha. Ikteb madwar 50 kelma:

Fis-Skiet – Carmel Calleja / *Fuq il-Palm tal-Hbiberija* – Philip Sciberras /
Fjura tas-Sur – Mario F. Bezzina / *Habbata* – Marjanu Vella /
Iż-Żgħozija – Charles Flores

Ġ. KOMPONIMENT

(20 marka)

Aghżel **wiehed** u ikteb madwar **250** kelma fuq karta separata.

1. Xi nhobb u x'ma nhobbx.
2. Holma.
3. X'jiswa li tistudja?
4. Kif nahsibha dwar l-ambjent naturali f'pajjiżna.
5. Il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tal-internet.
6. Il-briju fil-festi. Djalogu bejn anzjan/a u żagħżuġ/a.